

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	19 december 2023	n.v.t.

Onderwerp

GS voorstel - Alblasserwaard opname windzoeklocaties PlanMER en bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard /Avelingen

Advies

1. In te stemmen met opname van de door de gemeenten aangedragen potentiële alternatieve windzoeklocaties in de aanstaande PlanMER van 2024 ten behoeve van de besluitvorming van het Omgevingsbeleid module 2025
2. Aan te gaan de gewijzigde bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen met de gemeente Gorinchem, de gemeente Molenlanden, het Waterschap Rivierenland, en de ministeries van EZK en IenW
3. Vast te stellen de GS brief aan PS Alblasserwaard opname windzoeklocaties in PlanMER en bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen
4. Vast te stellen de GS brief aan Molenlanden en Gorinchem Reactie op brief GS Windverkenning RES Alblasserwaard
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting in zake de opname van de potentiële windzoeklocaties in de PlanMER en de bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen

N.B. Te bepalen dat het besluit onder adviespunt 2 met de onderliggende stukken op grond van artikel 2, onder a van de Beleidsregel actieve openbaarmaking Zuid-Holland 2023, niet actief openbaar wordt gemaakt tot de ondertekening van de gewijzigde bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen door alle partijen heeft plaatsgevonden

N.B. Gelet op het bepaalde in artikel 59a van de Provinciewet staat het college de commissaris van de Koning toe om aan gedeputeerde ir. B.K. (Berend) Potjer, gedeputeerde Energie van de Provincie Zuid-Holland, te machtigen de onder 2 bedoelde gewijzigde bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen met de gemeente Gorinchem, de gemeente Molenlanden, het Waterschap Rivierenland, en de ministeries van EZK en IenW namens het college te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder voor het maken van wijzigingen van ondergeschikt belang.

Bijlagen

- Bijlage 1_Gewijzigde bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard/Avelingen
- Bijlage 2_Machtiging CdK aan gedeputeerde Potjer voor ondertekenen wijziging bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen
- Bijlage 3_Gebiedsbreed onderzoek alternatieve windlocaties RES Alblasserwaard
- Bijlage 4_Nadere omschrijving mogelijke zoeklocaties windenergie (shortlist)
- Bijlage 5_GS_brief_aan_PS_Opname potentiële windzoeklocaties in provinciale PlanMER en bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen
- Bijlage 6_Brief gemeenten aan GS Windverkenning RESAwaard
- Bijlage 7_GS brief aan Molenlanden en Gorinchem_Reactie op de brief GS Windverkenning RESAlblasserwaard
- Bijlage 8 TKN_Inviator_Bewonersonderzoek Windverkenning Alblasserwaard
- Bijlage 9 TKN_Participatieplan windzoekgebieden Alblasserwaard

1 Toelichting voor het College

Voorstel

In de RES Alblasserwaard loopt een verkenning naar alternatieve windzoeklocaties voor de locatie Avelingen in Gorinchem. Deze verkenning komt voort uit de bestuurlijke afspraak¹ die op 16 februari is gemaakt om te zoeken naar haalbare reële alternatieven voor locatie Avelingen.

Voor u ligt het voorstel om in te stemmen met de shortlist van zes resterende potentiële windzoeklocaties in de RES regio Alblasserwaard voor opname in de provinciale PlanMER. Het betreft de PlanMER die in 2024 wordt uitgevoerd ter voorbereiding op de aanpassing van het provinciale omgevingsbeleid in 2025. Door de potentiële locaties nu mee te nemen in het planMER, is het mogelijk om de locaties onderling te vergelijken en de uiteindelijke definitieve keuze voor de locaties windenergie te onderbouwen. Tegelijkertijd is het van belang om hier nadrukkelijk te benoemen dat het om een tussenstap in de verkenning gaat en nog niet om de definitieve windzoeklocaties die medio 2024 door de gemeenten Molenlanden en Gorinchem naar verwachting zullen worden aangedragen als alternatief voor Avelingen en voor opname in de provinciale omgevingsverordening. Om te komen tot een voorstel voor de definitieve windzoeklocatie(s) is op alle zes shortlistlocaties nog verdiepend onderzoek op diverse onderdelen nodig, en een uitgebreid participatietraject. Dit voorstel gaat hier op pagina 4 dieper op in.

Ten tweede ligt aan u voor het voorstel tot vaststelling van de gewijzigde bestuursovereenkomst "RES Alblasserwaard / Avelingen. Constaterend dat het proces tot op heden constructief verloopt en dat we erkennen dat we meer tijd met elkaar nodig hebben, om het proces ook blijvend zorgvuldig te kunnen blijven doen. Het betreft een vervolg op de [bestuursovereenkomst](#) die op 16 februari 2023 mede door ons is getekend.

Ten derde ligt ter vaststelling aan u voor de GS brief aan PS waarin we onder meer meedelen dat we instemmen met de opname van de zes resterende mogelijke windzoeklocaties in het PlanMER en dat deze daarmee potentieel in aanmerking komen voor opname in het Omgevingsbeleid 2025. Ook geven we in de brief aan dat verdiepend onderzoek op alle locaties zal plaatsvinden en een participatieplan voorligt. We kondigen aan dat we de gewijzigde bestuursovereenkomst aan zullen gaan.

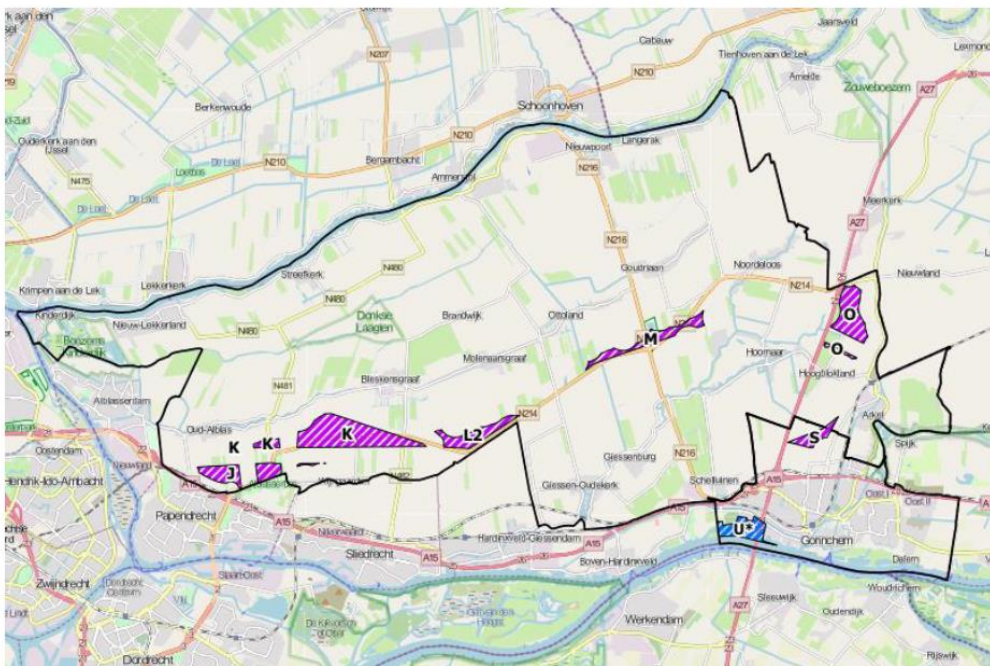
Tot slot ligt ter vaststelling aan u voor een reactie aan de gemeenten Molenlanden en Gorinchem waarin we ingaan op de vraag aan ons 1) of wij bestuurlijk bereid zijn om nieuwe windzoeklocaties in

¹ [Bestuursovereenkomst+RES+Alblasserwaard+-+Avelingen \(notubiz.nl\)](#)

ons Omgevingsbeleid op te nemen en 2) ons standpunt toe te lichten over de huidige windzoeklocatie Avelingen.

De zes windzoeklocaties (shortlist)

Hieronder volgt een kaart met daarin ingetekend de zes potentiële alternatieve windzoeklocaties voor Avelingen. Het is overigens van belang om op te merken, dat alleen de windzoeklocatie Avelingen niet zou volstaan om het gehele windbod van 389 TJ nieuw te realiseren windenergie, in deze RES regio te halen. Afhankelijk van het turbinevermogen zijn 6 tot 10 nieuwe windturbines in deze regio nodig en daarvoor zou ook naast Avelingen tenminste één aanvullende locatie gevonden moeten worden. Avelingen biedt ruimte voor maximaal 4 grote windturbines.

Niet alle zes locaties zijn dus nodig om aan het windbod te kunnen voldoen. De locaties kunnen naar verwachting in potentie maximaal het volgende aantal windturbines kwijt:

Plek/locatie	Aantal windmolens (indicatief)	Aantal MW (max)	Aantal MWh (indicatief)	Gemeente
Windzoeklocatie J	6	36	113.400	Molenlanden
Windzoeklocatie K	7	42	132.300	Molenlanden
Windzoeklocatie L.2	4	24	75.600	Molenlanden
Windzoeklocatie M	5 ⁴	30	94.500	Molenlanden
Windzoeklocatie O	3	18	56.700	Molenlanden
Windzoeklocatie S	1-2 ⁵	12	37.800	Gorinchem/Molenlanden

De shortlist bestaat uit de locaties (J / K / L.2 / M / O / S). In totaal staan er daarmee 27 windturbines op de shortlist wat een overmaat vormt van tussen de 17-21 windturbines ten opzichte van het windbod uit de RES 1.0 (6-10 windturbines).

Totstandkoming shortlist

De shortlist met potentiële windzoeklocaties is tot stand gekomen door in de eerste plaats te verkennen waar windturbines technisch mogelijk zijn. Door Arcadis is onderzoek gedaan naar welke gebieden overblijven in de regio, nadat alle harde belemmeringen voor windturbines in kaart zijn gebracht. Daar kwamen ruim 20 locaties uit naar voren. In bijlage 3 “het gebiedsbreed onderzoek” kunt u inzien hoe dit is gegaan en om welke locaties het daarbij gaat.

Parallel aan die verkenning zijn in beide gemeenteraden uitgangspunten vastgesteld. De uitgangspunten zijn middels een enquête door de omgeving laten wegen. De uitkomst daarvan kunt u inzien in bijlage 8 “Invior_Bewonersonderzoek Windverkenning Alblasserwaard”. Vervolgens zijn deze uitgangspunten samen met het provinciale Omgevingsbeleid op al deze locaties toegepast, om te achterhalen op welke locaties windenergie mogelijk ook passend, wenselijk en haalbaar zouden kunnen zijn.

Zo is voor alle voor alle locaties een afweging gemaakt en een aanbeveling gedaan om deze wel of niet op de shortlist op te nemen. Tevens is benoemd op welke onderdelen ten minste verdiepend onderzoek nodig is. Dit heeft geleid tot de locaties zoals deze nu op de shortlist staan. Zie bijlage 4 “nadere omschrijving mogelijke zoeklocaties”. De provincie heeft een actieve ambtelijke bijdrage hierop kunnen leveren en in dit stadium vooral meegekeken vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit, erfgoed en natuur waaronder NNN en weidevogels. *Deze bijlage is zeer uitgebreid en beschrijft ook de locaties die niet worden aanbevolen voor opname op de shortlist. De eerste drie pagina’s zijn inleidend en de aanbevolen shortlistlocaties beginnen op pagina 21.*

Mede door de omvang en invloed op de ruimtelijke kwaliteit en het landschap van grote windturbines is het van belang een zorgvuldige en bovenregionale afweging op provinciaal niveau te maken over de locatiekeuze. Een uiteindelijke keuze voor (één van) deze locaties heeft invloed op toekomstige verkenningen naar nieuwe windzoeklocaties binnen de provincie. Kijkend naar de locaties, sluiten de locaties J O en S (en Avelingen) het meest aan bij het huidige provinciale omgevingsbeleid. Zo ligt locatie J dicht bij de A15 en bij de buurregio Drechtsteden. Bij deze locatie is het wenselijk om ook over de grens van de Alblasserwaard heen te kijken langs de A15. Voor de locaties K L en M geldt dat, doordat deze gelegen zijn in het Groene Hart langs en een N-weg, deze mogelijk ook in de toekomst de weg vrijmaken voor meer wind in het Groene Hart of langs een N-weg. Dit wordt in het huidige coalitieakkoord niet meer als specifiek ongewenst benoemd. Het is een bewuste afweging om de locaties K L en M aan de shortlistlocaties toe te voegen, met het advies om deze in het vervolgstadium nader te onderzoeken.

Vervolg

Het moet nadrukkelijk vermeld worden dat de voorgestelde shortlist een tussenstap in de verkenning betreft.

Onderzoek naar nieuwe windzoeklocaties vraagt om zorgvuldige integrale afwegingen. Er moeten heel veel belangen met elkaar worden afgewogen. In de volgende fase moet op iedere locatie

zorgvuldig verdiepend onderzoek plaatsvinden op in ieder geval natuur, erfgoed, radar, ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing, recreatie, drinkwater en externe werking op Natura 2000.

In de volgende stap dient ook participatie geïntensiveerd te worden. Met meedenken van de provincie hebben de gemeenten de uitvoering van een zorgvuldig participatietraject in opdracht gegeven aan een expert op dit gebied. Het plan ligt ter kennisname voor, bijlage 9. De gemeenteraden hebben al positief op dit plan gereageerd en deze vastgesteld.

Deze trajecten en de uitkomsten van de PlanMER moeten uiteindelijk uitwijzen of locaties reëel en haalbaar zijn en geschikt als alternatief voor Avelingen. Voor een zorgvuldig proces is het aan te bevelen om alle zes de potentiële windzoeklocaties mee te nemen in het vervolgproces en deze na deze vervolgstappen verder te onderzoeken.

Na het doorlopen van het participatietraject en verdiepend onderzoek op ten minste de voorgenoemde onderwerpen, zullen de gemeenten Q3 2024 naar verwachting de definitieve alternatieve zoeklocatie(s) voor opname in het Omgevingsbeleid aan ons voorstellen. Met het aandragen van deze alternatieve zoeklocaties voor Avelingen, kunnen wij tevens het verzoek verwachten om Provinciale Staten voor te stellen, Avelingen van kaart 16 af te voeren.

Omdat Provinciale Staten pas eind 2025 tijdens vaststellen van het provinciale Omgevingsbeleid kunnen besluiten over opname en eventueel afvoeren van de locaties in de verordening, is het voorstel om PS reeds Q3 over de dan voorgestelde alternatieve zoeklocaties te consulteren.

Het is van belang is PS zo goed en vroeg mogelijk bij dit proces te betrekken, daarom ontvangen ze een uitnodiging voor een technische sessie op 24 april 2024.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Er vloeien geen directe verplichtingen voort uit deze bestuursovereenkomst. De zoeklocaties zullen meelopen in het provinciale PlanMER dat nodig is voorafgaand aan de vaststelling van het Omgevingsbeleid cyclus 2025.

Juridisch kader

- 1) De verkenning is een gevolg van de bestuursovereenkomst dit in februari 2023 mede door ons is ondertekend. De bestuursovereenkomst betreft een inspanningsverplichting
- 2) Het gezamenlijke doel van de gewijzigde bestuursovereenkomst is (1) het windbod in de RES Alblasserwaard tijdig te realiseren, (2) de intentie uit te spreken om het windbod zo mogelijk op een andere plek of plekken dan zoeklocatie Avelingen te realiseren en (3) om voldoende waarborgen te bieden voor de realisatie van het RES-bod. Tijdens de verkenning zullen door alle partijen geen onomkeerbare stappen worden gezet ten aanzien van de Windzoeklocatie Avelingen.

Deze afspraken zijn noodzakelijk om de snelheid van het RES bod en de doelstellingen m.b.t realisatie in 2030 conform klimaatakkoord zo goed mogelijk te borgen.

De bestuursovereenkomst betreft een inspanningsverplichting.

- 3) Aangezien het bij dit besluit gaat om bevoegdheden die liggen bij Gedeputeerde Staten en het daarmee ook het college is dat als bestuursorgaan de betreffende bestuursovereenkomst aangaat, is het de Commissaris van de Koning, op grond van artikel 59a Provinciewet na verkregen instemming van het college bevoegd de ondertekening van deze bestuursovereenkomst namens het college op te dragen aan gedeputeerde de heer ir. B.K. (Berend) Potjer, gedeputeerde Energie van de Provincie Zuid-Holland.
- 4) Gedeputeerde Staten zal Q3 2024 aan Provinciale Staten om een consultatie verzoeken, over de door de raden definitief vastgestelde zoeklocaties, met het doel om hier een tussentijdse instemming over te verkrijgen. Hiermee sorteren we voor op de wijziging van de verordening als onderdeel van het vaststellen van het Omgevingsbeleid eind 2025.

N.B. Op grond van artikel 2, onder a van de Beleidsregel actieve openbaarmaking Zuid-Holland 2023, wordt bepaald dat het besluit onder adviespunt 2 met de onderliggende stukken niet actief openbaar wordt gemaakt tot de ondertekening van de gewijzigde bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard / Avelingen door alle partijen heeft plaatsgevonden.

2 Voorafgaande besluitvorming

- In juni 2021 is de RES Alblasserwaard door Provinciale Staten vastgesteld. Onderdeel van deze vastgestelde RES waren de windzoeklocaties Avelingen en A15 Oost.
- Op 14 december 2022 heeft Provinciale Staten de module energie in het Omgevingsbeleid vastgesteld. In lijn met het voorstel van Gedeputeerde Staten is besloten om Avelingen op te nemen in de omgevingsverordening en op kaart 16
- Op 20 december 2022 hebben Gedeputeerde Staten de [bestuursovereenkomst](#) RES Alblasserwaard / Avelingen vastgesteld. De overeenkomst is op 16 februari 2023 door alle partijen ondertekend.
- Besluitvorming in de gemeenteraden van Molenlanden en Gorinchem: op 25 mei 2023 hebben beide gemeenteraden een lijst met [uitgangspunten](#) voor de verkenning naar alternatieve windzoeklocaties vastgesteld.
- Op 11 en 12 september is in de gemeentelijke colleges het plan van aanpak voor de verkenning vastgesteld en ook in ons college besproken
- Op 2 oktober heeft GS een brief ([PZH-2023-840666484](#)) aan PS gestuurd over het plan van aanpak en de voortgang van de verkenning
- Op 8 november hebben de colleges van Molenlanden en Gorinchem een gezamenlijk voorstel aan de gemeenteraden gestuurd met de shortlist van zes mogelijke nieuwe locaties voor windenergie

- Op 28 november hebben de gemeenteraden van Molenlanden en Gorinchem gezamenlijk over het voorstel² vergaderd. Daarbij is het raadsvoorstel in Gorinchem aangenomen met een motie en in Molenlanden is een geamendeerd raadsvoorstel aangenomen. De strekking van zowel de motie als het amendement is in beide gevallen hetzelfde: de gemeentelijke colleges worden verzocht om een reactie bij Gedeputeerde Staten over de zoeklocaties en de locatie Avelingen op te halen.

3 Proces

Met de vaststelling van de RES1.0 Alblasserwaard in Provinciale Staten 16 juni 2021 heeft de provincie met de RES partners onderschreven zich in te spannen om het windbod helemaal en tijdig te behalen, maar indien mogelijk op een andere locatie dan Avelingen.

De partners in de RES Alblasserwaard betreffen de gemeente Gorinchem, gemeente Molenlanden, Waterschap Rivierenland en de provincie Zuid Holland. Doordat de windzoeklocatie Avelingen zich deels op Rijksgrond bevindt, is ook het ministerie van EZK, als opdrachtgever van het Rijksprogramma OER, partner in deze bestuursovereenkomst.

2023 is grotendeels benut voor de verkenning naar alternatieve wind zoeklocaties voor Avelingen. De provincie heeft ambtelijk een actieve rol in deze verkenning vervuld. Gedeputeerde en Provinciale Staten zijn gedurende het traject regelmatig geïnformeerd.

De bestuursovereenkomst loopt 31 december 2023 af. Omdat de partijen erkennen dat zij zich met elkaar in een constructief proces bevinden, maar wel meer tijd nodig hebben is bij deze het voornemen om de bestuursovereenkomst te verlengen.

Het voorstel is om alle zes shortlistlocaties verder te onderzoeken en om deze samen met Avelingen op te nemen in de PlanMER.

4 Participatie en rolneming

Participatie met de omgeving:

De gemeenteraden Molenlanden en Gorinchem hebben reeds in mei 2023 eerdergenoemde uitgangspunten voor de verkenning naar nieuwe potentiële windzoeklocaties vastgesteld. Onder meer de uitgangspunten zijn vervolgens middels een online enquête door de omgeving laten wegen. De gemeenteraden zijn op meerdere momenten geïnformeerd over het proces. Zo is in aanloop naar de besluitvorming een openbare beeldvormende avond georganiseerd en nadat de gemeentelijke colleges de raadsvoorstellen ter besluitvorming had gedeeld met de gemeenteraden, hebben vele gemeenteraadsleden en enkele Provinciale Staten op uitnodiging van het RES team alle locaties op de shortlist bezocht. Ter plekke is nog eens alle voorhanden informatie met de aanwezigen doorgenomen.

Ook voor het vervolgproces ligt een volledig participatieplan ter kennisname aan u voor. Participatie zal rondom alle zoeklocaties die nu worden vastgesteld plaatsvinden. Hiervoor is met ambtelijk

² Volledige raadsvoorstel, inclusief bijlagen, ingekomen brieven, moties en amendement:
<https://molenlanden.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/51d14527-c302-43e9-95a0-3903ae7bd733>

meedenken vanuit de provincie een opdracht gegeven aan het bureau public mediation. De vier D's (Doelen, Dialoog, Diversiteit en Doorwerking) uit het provinciale omgevingsbeleid komen in het plan tot hun recht.

5 Communicatiestrategie

Provinciale Staten zullen geïnformeerd worden middels de bijgesloten GS brief. GS geven in de brief aan dat ze instemmen met de op de shortlist vermelde potentiële windzoeklocaties voor opname in de PlanMER. Bovendien geven GS aan dat ze de wijziging van de bestuursovereenkomst hebben vastgesteld met een machtiging aan gedeputeerde Potjer en dat deze na ondertekening door alle partijen door gedeputeerde Potjer openbaar zal worden gemaakt.

De gemeenten Molenlanden en Gorinchem zullen over de overeengekomen bestuursovereenkomst en de vastgestelde shortlist willen communiceren. Wij zullen de communicatie daarom met hen afstemmen.